KESKIPOHJANMAA+

Kulttuuri 22.7.2017

Pohjantähti loisti Kokkolassa

Pohjantähti-oopperan kohtauksessa Parcovia (Anna Palimina) ilahtuu, mutta Katariinaa (Anu Komsi) alkaa hirvittää, mitä tuli luvattua. ULLA NIKULA

Heikki Liimola

KOKKOLA

Kokkolan Ooppera ja sen taiteellinen johtaja Anu Komsi päätti Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan kunniaksi ensiesittää Suomessa saksalaissyntyisen, mutta Italiassa ja Ranskassa merkittävän uran tehneen säveltäjän Giacomo Meyerbeerin (1791-1864) oopperan L'Etoile du Nord, Pohjantähti (1854). Eugène Scriben kirjoittamaan librettoon sävelletty ooppera sijoittuu osin Suomeen (ensimmäinen näytös) – aikaan juuri ennen kuin Pietari Suuri joukkoineen voitti Ruotsin kuninkaan Kaarle XII:n Pultavan taistelussa 1709. Pohjantähti on varsin pitkä teos, mutta kuten yleisenä käytäntönä on, sitä oli sopivasti tiivistetty Kokkolan esitykseen. Kokonaiskesto oli silti vielä väliajan kanssa yli kolme ja puoli tuntia.

Vaikka ooppera ei olekaan säveltäjänsä tunnetuimpiin kuuluva, on se musiikillisesti enimmäkseen vahva ja osoittaa Meyerbeerin suuruuden ja taitavuuden oopperasäveltäjänä. Hän oli monille tunnetuille aikansa säveltäjille myös esikuva ja nautti suurta arvostusta erityisesti oopperasäveltäjänä ja uudistajana.

Kokkolan Kampushalli oli täyttynyt innokkaasta oopperayleisöstä ja odotukset olivat selvästi korkealla. Jo ensimmäiset tahdit alkusoitosta kertoivat, että tulossa on suuren luokan musisointia ja oopperataidetta. Kapellimestari Sakari Oramolla on käsittämättömän ainutlaatuinen kyky saada orkesteri soittamaan äärimmäisen musikaalisesti ja eläytyvästi. Hänen tukensa ja johtamisensa myös laulajan kantilta katsottuna on laulamista ja musisointia vahvasti tukevaa. Kaikki tempot, fraseeraus sekä lyhyempien ja pidempien kaarten rakentaminen ja muotoilu on erittäin luontevaa. Musiikki elää ja vie mukanaan. Orkesteri oli vahvana osana esityskokonaisuutta sekä yksilöinä, soitinryhminä että yhtenäisenä instrumenttina.

Solistikunta oli kaikkiaan vahva. Kaikki roolisuoritukset olivat täysipainoisia. Laulajat ovat kukin aina omia ainutlaatuisia persoonallisuuksiaan ja tässä produktiossa solistivalinnat olivat onnistuneet. Kirkkaimpina tähtinä solistitaivaalla loistivat koloratuurisopraanot Anu Komsi ja moldovalainen Anna Palimina. Heidän roolinsa olivat huikean vaativat ja molemmat lauloivat osuutensa loistokkaasti. Anu Komsin Catherine oli musiikillisesti ja vokaalisesti hienoin, mitä tähän mennessä olen häneltä kuullut. Erityisen vaikutuksen teki kolmannen näytöksen loppupuolella Catherinen aaria kahden upeasti musisoineen huilistin kanssa.

Anna Palimina lauloi hienosti ja suvereenisti Prascovian roolin. Hänen äänensä on kuulas ja kimmeltävä, ylärekisterissä loistokas. Todella harvoin saa kuulla samalla lavalla kahta näin vahvaa koloratuurisopraanoa, jotka musisoivat omalla instrumentillaan hienosti myös yhdessä oman persoonallisen äänenvärinsä säilyttäen ilman häivääkään "kilpalaulannasta".

Kanttiininpitäjät Natalie ja Ekimonna saivat erinomaiset tulkitsijat Johanna Lehesvuoresta ja Annastiina Tahkolasta. Molemmat olivat äänellisesti vahvoja ja yllättävän hyvin heidän äänensä toimivat yhdessä näissä kahdessa sopraanoroolissa, vaikka Tahkola on ääni-tyypiltään mezzosopraano ja Lehesvuori sopraano.

Tsaari Petersin roolin lauloi sveitsiläinen basso Michael Leibundgut pehmeävärisellä bassollaan. Hän teki musiikillisesti ja näyttämöllisesti vahvan ja uskottavan roolisuorituksen. Aivan matalimmissa sekä joissakin ylimmissä sävelissä jäin hieman kaipaamaan kirkkaampaa ja selkeämpää ydintä ääneen, sillä orkesterin hienovarainen sointi pääsi paikoin peittämään laulajaa.

Peter Tantsits leipuri Danilowitzin roolissa oli energinen ja äänellisesti sopiva tuohon osin erittäin korkeaan karaktääriroolii. Hänen kevyt tenoriäänensä kantoi kohtuullisen hyvin ja selkeästi sooloissa, joskin joissakin ensemblekohdissa Transits suotta jättäytyi balanssissa hieman taka-alalle.

Tenori Oliver Kuusik lauloi Georges Skawronskin roolin varsin muuntautumiskykyisellä ja vivahteikkaalla äänellään. Hän oli sekä näyttämöllisesti että äänellisesti mainio tulkitsija tälle pelimanni-puuseppähahmolle.

Heikki Kilpeläinen lauloi vakuuttavasti ja kantavasti aliupseeri Gritzenkon roolin. Hänen baritoniäänessään on selkeä ja vahva ydin ja myös kuoron kanssa laulaessaan hänen äänensä piirtyi selkeästi. Ääni soi läpi rekisterin ilahduttavan tasaisesti.

Kuulin Herman Wallénia nyt ensimmäistä kertaa laulamassa tenorina. Oli todella ilahduttavaa kuulla hänen kaunista lyyristä ja tarkasti piirtävää ääntään. Musikaalisuutta, tyyliikyyttä ja taitoa hänellä on aina ollut. Uskon ja toivon, että ura tenorilaulajana kantaa pitkälle. Ismailoffin roolin hän teki äänellisesti kiinteästi ja hienosti sekä näyttämöllisesti mainiosti.

Peter Achrén Reynoldsin roolissa lauloi varsin soivasti. Vaikka hänen äänensä ei ole suuri, se kantaa kuitenkin hyvin ja äänen väri on kaunis. Robin Turunen oli vakuuttava Germoloffin roolissa. Ääneen voisi hakea vielä enemmän ydintä ja virtaavuutta.

Kuoro toimi soinnillisesti mainiosti. Miesääniä olivat laulamassa myös useat solistit, mikä toi kuoron soinnille syvyyttä ja jämäkkyyttä. Naisäänet lauloivat kohtuullisen tarkasti ja vahvasti. Vaikka kuoro oli rooliinsa nähden pieni, se toimi hyvin, koska kaikki laulajat olivat ammattitasoa ja näin kokonaisbalanssi ja iskevyys oli hyvä. Näyttämöllisesti kuoro toimi hyvin, vaikka joissakin kohdissa ohjaus jäikin melko staattiseksi. Sotilasrumpuensemble oli varsin reipas ja hyvin toimiva. Hieno oivallus!

Maria Sidin ohjaus antoi tilaa musiikille. Musiikki vei vahvasti, mutta joissakin kohdissa liike etenkin ensimmäisessä näytöksessä tuntui pysähtyvän, jolloin musiikki jäi hetkeksi ikään kuin yksin ilman muunlaisen ilmaisun tukea. Kampushalliin rakennetun näyttämön rajallisia mahdollisuuksia käytettiin kuitenkin hyväksi niin hyvin kuin vain mahdollista. Ja se toimi.

Harjoitusaika näyttämöllä on aina tämän tyyppisissä produktioissa varsin rajallinen, joten pieniltä eriaikaisuuksilta sekä musisoinnissa että näyttämötyöskentelyssä ei voi välttyä. Isossa kokonaisuudessa sillä ei kuitenkaan ole merkitystä. Musiikin ja taiteen pitää elää ja sen mahdollistamiseksi jokainen taiteilija tekee parhaansa. Lopputulos tapahtuu ajassa ja paikassa, se koetaan tässä ja nyt. Ja jotakin ainutlaatuista ja suurenmoista saimme kokea torstai-iltana Kokkolassa.